

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ซึ่งได้แก่ผู้บริหารที่ดำรงตำแหน่ง ครูใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ ผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้บริหาร และผู้รับใบอนุญาต วิธีการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วยวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ เป็นผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศ ซึ่งได้แก่ ครูใหญ่ ผู้อำนวยการ ผู้รักษาการแทนในตำแหน่งผู้บริหาร และผู้รับใบอนุญาต จำนวน 310 คนเป็นประชากรทั้งหมดแยกตามเขตการศึกษาตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน จำแนกตามเขตการศึกษา และ กรุงเทพมหานคร

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแยกตามเขตการศึกษา
เขตการศึกษาที่ 1	18
เขตการศึกษาที่ 2	5
เขตการศึกษาที่ 3	41

ตารางที่ 1 (ต่อ)

เขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนแยกตามเขตการศึกษา
เขตการศึกษาที่ 4	6
เขตการศึกษาที่ 5	15
เขตการศึกษาที่ 6	17
เขตการศึกษาที่ 7	17
เขตการศึกษาที่ 8	24
เขตการศึกษาที่ 9	27
เขตการศึกษาที่ 10	10
เขตการศึกษาที่ 11	16
เขตการศึกษาที่ 12	26
กรุงเทพมหานคร	88
รวม	310

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบทดสอบ จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง

ตอนที่ 2 เป็นแบบทดสอบแบบภาวะผู้นำ MSDT (The Management Style Diagnosis Test) ของ Reddin แปลและเรียบเรียงโดย อุกัย หิรัญโต (2520: 292-303) ทั้งหมด 64 ข้อ แต่ละข้อจะแบ่งเป็นข้อย่อย ๆ 2 ข้อ ผู้ตอบแบบทดสอบจะต้องเลือกตอบแบบทดสอบเพียงข้อเดียว และจะต้องตอบแบบทดสอบให้ครบทุกข้อจึงจะสมบูรณ์

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาแบบทดสอบที่สร้างโดย William J. Reddin ที่แปลและเรียบเรียงโดย อุกัย หิรัญโต (2520: 292-303) ในหนังสือ "ศิลปศาสตร์ของนักบริหาร" และนำมาพัฒนาปรับปรุงข้อความบางข้อความ เพื่อความเหมาะสม
2. นำแบบทดสอบที่ปรับปรุงเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขปรับปรุง ความถูกต้องความเหมาะสมของเนื้อหา
3. เสนอให้ รองศาสตราจารย์ ดร. อมรรชัย ตันติเมธ ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาในแบบทดสอบ
4. นำแบบทดสอบที่ผ่านผู้ทรงคุณวุฒิ มาปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาอีกครั้งหนึ่ง เพื่อปรับเป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์ ก่อนออกนําเก็บข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยนำหนังสือขอความร่วมมือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลโดยการทำแบบทดสอบ
2. ผู้วิจัยส่งแบบทดสอบไปยังผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศ พร้อมหนังสือนำจากบัณฑิตวิทยาลัย เมื่อผู้บริหารโรงเรียนตอบแบบทดสอบเรียบร้อยแล้วให้ส่งกลับคืนมายังผู้วิจัยตามชื่อที่อยู่ที่ได้สออดของและติดแสตมป์ไปพร้อมกับแบบทดสอบ
3. ผู้วิจัยติดต่อทางโทรศัพท์ขอความร่วมมือจากผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนภายในกรุงเทพมหานครอีกครั้ง เมื่อเวลาผ่านไป 10 วัน
4. เมื่อเวลาผ่านไปประมาณ 15 วัน ผู้วิจัยได้จัดส่งแบบทดสอบไปถึงผู้บริหารโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนทั่วประเทศเฉพาะรายที่ยังไม่ได้ตอบแบบทดสอบกลับคืน
5. ผลจากการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการส่งแบบทดสอบไปทั้งสิ้น 310 ฉบับ ได้รับกลับคืน 263 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.84 เป็นแบบทดสอบที่สมบูรณ์ 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.19

ตารางที่ 2 จำนวนแบบทดสอบที่ส่งถึงผู้บริหารไปโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน และได้รับ
กลับคืน คิดเป็นร้อยละ

ลำดับ ที่	เขตการศึกษา	จำนวนแบบทดสอบที่ จัดส่ง	จำนวนแบบ ทดสอบที่ได้กลับ คืน	ได้รับกลับคืนคิดเป็น ร้อยละ
1	เขตการศึกษา 1	18	14	77.78
2	เขตการศึกษา 2	5	4	80.00
3	เขตการศึกษา 3	41	32	78.05
4	เขตการศึกษา 4	6	4	66.67
5	เขตการศึกษา 5	15	14	93.33
6	เขตการศึกษา 6	17	14	82.35
7	เขตการศึกษา 7	17	16	94.12
8	เขตการศึกษา 8	24	21	87.50
9	เขตการศึกษา 9	27	24	88.89
10	เขตการศึกษา 10	10	9	90.00
11	เขตการศึกษา 11	16	14	87.50
12	เขตการศึกษา 12	26	22	84.61
13	กรุงเทพมหานคร	88	73	82.95
	รวม	310	261	84.19

จากตารางที่ 2 แสดงจำนวนแบบทดสอบที่ได้รับกลับคืนจาก ผู้บริหารโรงเรียน
อาชีวศึกษาเอกชน ในเขตการศึกษาต่าง ๆ โดยที่เขตการศึกษาที่ 7 มีผู้บริหารโรงเรียนตอบ
แบบทดสอบมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 94.12 รองลงมาคือเขตการศึกษาที่ 5 ร้อยละ 93.33

อธิบายตารางที่ 2 (ต่อ)

และเขตการศึกษาที่ส่งแบบทดสอบกลับคืนน้อยที่สุดคือ เขตการศึกษาที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 66.67

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้รับแบบทดสอบกลับคืนมา ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นขั้นตอนนี้ ดังนี้ คือ

ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของประชากร โดยการใช้สถิติค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูลในส่วนของแบบทดสอบเป็นรายบุคคล โดยวิธีการวิเคราะห์ตามทฤษฎี 3 มิติ ของ Reddin นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาแจกแจงความถี่ คำนวณหาค่าร้อยละ

วิธีการวิเคราะห์ โดยใช้เครื่องมือวิเคราะห์แบบทดสอบ MSDT (The Management Style Diagnosis Test) ของ Reddin แปลและเรียบเรียงโดย อุทัย หิรัญโค (2520: 238-288) มีทั้งหมด 13 ขั้นตอน และนำมาปรับบางส่วนเพื่อความสะดวกยิ่งขึ้น โดยไม่ได้เปลี่ยนแปลงเนื้อหาไปจากเดิม

ลอกคะแนนที่ผู้ตอบแบบทดสอบลงในตารางที่กำหนด และให้ตรงกับข้อจนครบ 64 ข้อ แล้วจึงนำมาวิเคราะห์ ทั้งขั้นตอนต่อไปนี้

1. รวบรวมหมายเลข ① ตามแนวนอนลงในช่อง A - H ในแต่ละแถว

	←————— แนวอน เฉพาะข้อ 1 —————→								
A	1	2	3	4	5	6	7	8	↑ แนวตั้ง เฉพาะ ข้อ 2 ↓
B	9	10	11	12	13	14	15	16	
C	17	18	19	20	21	22	23	24	
D	25	26	27	28	29	30	31	32	
E	33	34	35	36	37	38	39	40	
F	41	42	43	44	45	46	47	48	
G	49	50	51	52	53	54	55	56	
H	57	58	59	60	61	62	63	64	
	A	B	C	D	E	F	G	H	

2. รวบรวมหมายเลข ② ตามแนวตั้งใส่ลงในช่องนี้

A B C D E F G H

3. ดอกข้อ ① ลงมาใส่ในแถวนี้

4. ผลรวมของข้อ ② และ ③ เป็นคะแนนที่ยังไม่ได้จัดระดับ (รวมกันต้องได้ 64)

5. ตัวเลขที่จะนำมาจัดระดับใหม่เพื่อแก้ความอคติของแต่ละบุคคล

+1 +2 +1 0 +3 -1 0 -4

6. ผลรวมของ ⑤ และ ⑥ เป็นคะแนนที่จัดระดับแล้ว (รวมกันต้องได้ 66)

A B C D E F G H

7. นำคะแนนจาก ⑥ กรอกลงไปในช่อง ที่กำหนดด้วยอักษร A-H ทุกช่อง และใส่เลขจำนวนเดียวกันจาก A-H

		X		Y		Z		O
A	☐							☐
B					☐			
C			☐					
D		☐			☐			
E							☐	
F					☐		☐	
G		☐					☐	
H		☐			☐		☐	

คะแนนส่วนประกอบ X _____ Y _____ Z _____

8. ผลรวมคะแนนในช่อง ตามแนวตั้งในช่อง X, Y, Z สำหรับคะแนนในช่อง O ไม่ใช่

9. ลอกข้อ ⑦ เฉพาะ คะแนนส่วนประกอบ

X Y Z

10. เสนอแสดงคะแนน เปลี่ยนคะแนนให้เป็นตามตารางข้างล่างนี้

ถ้าคะแนนประกอบ (คะแนนมิติ) เป็น	0-29	30-31	32	33	34	35	36-37	38 ขึ้นไป
เส้นคะแนน(มิติที่เปลี่ยน) จะเป็น	0	0.6	1.2	1.8	2.4	3.0	3.6	4.0

11. เส้นแสดงคะแนน (จำนวนสูงสุดต้องไม่เกิน 4.00)

X _____ ความมุ่งมั่นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ (มุ่งงานหรือกิจสัมพันธ์)

Y _____ สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน (มิตรสัมพันธ์)

Z _____ ประสิทธิภาพในการทำงาน

12. ทำเส้นคะแนนใน Bar Chart

	0	1	2	3	4
ความสำเร็จเกี่ยวกับงานในหน้าที่	X				
สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน	Y				
ประสิทธิผลในการทำงาน	Z				

คำอธิบายเส้นแสดงคะแนน

เส้นแสดงคะแนนนี้ชี้ให้เห็นถึงความสำเร็จเกี่ยวกับงานในหน้าที่สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน และประสิทธิผลในการทำงาน ลักษณะของหัวหน้างานจะมีเส้นแสดงคะแนนแต่ละเส้นไม่เท่ากัน เช่น ถ้าคะแนน X ต่ำกว่า 2 คะแนน Y และ Z สูงกว่า 2 แสดงว่าเป็นหัวหน้า (ผู้นำ) แบบนักพัฒนา และถ้าคะแนน X สูงกว่า 2 คะแนน Y และ Z ต่ำกว่า 2 แสดงว่าเป็นหัวหน้า (ผู้นำ) แบบผู้เผด็จการ

เส้นแสดงคะแนนนี้นำมาใช้พิจารณาพร้อมกับลักษณะอื่น ซึ่งอาจเป็นลักษณะเดียวที่เห็นเด่นชัด (Dominant Style) หรือลักษณะเดียวกันหลาย ๆ ลักษณะประกอบกัน (Synthetic Style ในข้อ 13)

13. ลักษณะหลาย ๆ ลักษณะประกอบกันเป็นแบบภาวะผู้นำต่าง ๆ (Style Synthesis) นำมาเขียนคะแนน X, Y, Z (X = _____, Y = _____, Z = _____) เทียบจากการดูค่า X, Y, Z ดังนี้

X ต่ำกว่า 2	Y ต่ำกว่า 2	Z ต่ำกว่า 2	=	A ผู้ละทิ้งหน้าที่
X ต่ำกว่า 2	Y มากกว่า 2	Z ต่ำกว่า 2	=	B นักบุญ
X มากกว่า 2	Y ต่ำกว่า 2	Z ต่ำกว่า 2	=	C ผู้เผด็จการ
X มากกว่า 2	Y มากกว่า 2	Z ต่ำกว่า 2	=	D ผู้ประนีประนอม
X ต่ำกว่า 2	Y ต่ำกว่า 2	Z มากกว่า 2	=	E ผู้ยึดระบบระเบียบ

X ต่ำกว่า 2 Y มากกว่า 2 Z มากกว่า 2 = F นักพัฒนา
 X มากกว่า 2 Y ต่ำกว่า 2 Z มากกว่า 2 = G ผู้เผด็จการอย่างมีศิลป์
 X มากกว่า 2 Y มากกว่า 2 Z มากกว่า 2 = H นักบริหาร

หมายเหตุ คะแนนที่ได้ในข้อ 6 A____B____C____D____E____F____
 G____H____ จะสามารถระบุลักษณะของผู้นำทั้ง 8 แบบ คือ ถ้าได้
 คะแนนในช่องใด (A-H) มาก แสดงว่าลักษณะของผู้ตอบแบบทดสอบจะ
 เอนเอียงมาด้านนั้น คะแนนตั้งแต่ 11 ขึ้นไป จะชี้ให้เห็นลักษณะเด่น หรือ
 แบบหลัก และคะแนน 10 จะชี้ให้เห็นลักษณะรอง ในตัวผู้ตอบแบบทดสอบ

สถาบันวิทยบริการ
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

นำคะแนนแบบภาวะผู้นำ และคะแนนนิติภาวะผู้นำมาเทียบกลุ่มระดับคะแนนเพื่อ
การประเมินค่าโดยการจัดระดับคะแนน ดังนี้

ระดับ	คะแนนแบบภาวะผู้นำ	คะแนนนิติภาวะผู้นำ	เกณฑ์ระดับการประเมินค่า
1	2 → 4.9	0 → 0.59	มีค่าน้อยที่สุด
2	5 → 5.9	0.6 → 1.19	มีค่าน้อย
3	6 → 6.9	1.2 → 1.79	มีค่าค่อนข้างน้อย
4	7 → 7.9	1.8 → 2.39	มีค่าปานกลาง
5	8 → 8.9	2.4 → 2.99	มีค่าปานกลาง
6	9 → 9.9	3.0 → 3.59	มีค่าค่อนข้างมาก
7	10 → 10.9	3.6 → 3.99	มีค่ามาก
8	11 → ขึ้นไป	4.0 → ขึ้นไป	มีค่ามากที่สุด

สถาบันวิทยบริการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย